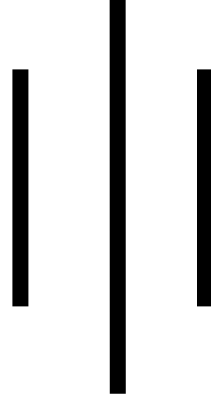
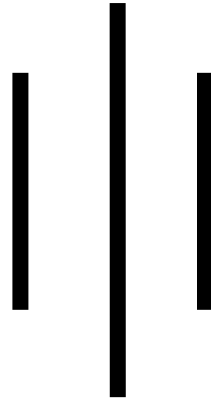

ब्याँस गाउँपालिका सुन्सेरा, दार्चुला

बार्षिक नीति ,बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७५।०७६

२०७५ साल श्रावण १ गते

ब्याँस गाउँपालिकाको दोस्रो गाउँसभाका उपाध्यक्ष ज्यू ,
उपस्थित सम्पूर्ण गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु,
उपस्थित सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु,
उपस्थित पत्रकार मित्रहरु, तथा उपस्थित महानुभावहरु,

स्थानीय सरकारको दोस्रो पूर्णकालिन अवधि आ.व.०७५।०७६ नीति तथा कार्यक्रम यस सभामा प्रस्तुत गर्न पाउदा म अत्यन्तै गौरवभावित छु । यस ऐतिहासिक अवसरमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिद प्रति हार्दिक श्रदान्जली एवं समग्र आर्थिक राजनीतिक सामाजिक परिवर्तनका लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रज ब्यक्तित्व प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

ब्याँस गाउँपालिका दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भागमा अवस्थित एक सुन्दर एवं प्राकृतिक स्रोतले सम्पन्न गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिका ८३९ वर्ग कि.मी.क्षेत्रफलमा फैलिएको भारत तथा चीनसंग सीमाना जोडिएको त्रिदेशिय नाकामा अवस्थित सामरिक महत्वको गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिकालाई भौगोलिक अवस्था एवं जनसंख्याको अनुपात अनुसार ६ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । २०६८ सालको जनगणना अनुसार यस गा.पा.को जनसंख्या १०३४७ रहेको छ ।

नेपालको संविधान २०७२ ले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मुल संचरना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तिन तहको हुने तथा राज्य शक्तिको प्रयोग तीनै तहले कानुन बमोजिम गर्ने ब्यवस्था अनुरूप यस गाउँपालिकाले वि.सं. २०७४ साल अषाढ १४ गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात संविधान र बिद्यमान ऐन कानून बमोजिम स्थानीय सरकारको प्रारम्भ भएको एक वर्ष पुरा भएको छ । संघको अस्पष्ट नीतिगत ब्यवस्था एवं सांगठनीक संरचना, अप्रयाप्त जनशक्ति तथा सिमित स्रोतसाधन, भौगोलिक बिकटता, प्रशासनिक जटिलता लगायतका समस्यालाई चिर्दै यस अवधिमा यस गाउँपालिकाले सम्पन्न गरेका कार्यक्रमहरुको समीक्षा एवं आगामी आर्थिक वर्षमा लिने नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु, अब म चालु आ.व.को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको समीक्षा गर्न अनुमति चाहन्छु ।

१.१ चालु आर्थिक वर्षको नीति कार्यक्रमको समीक्षा :

आ.व.२०७४।०७५ मा यस गाउँपालिकाले समग्र, सामाजिक, पुर्वाधार वातावरण विपद् ब्यवस्थापन तथा संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र शुसासनका लागि अवलम्बन गरिएका नीति तथा कार्याक्रमको समीक्षा गर्न चाहन्छु ।

१.१.१. आर्थिक क्षेत्र :

आ.व.२०७४।०७५ को अन्त्य सम्ममा गाँउपालिकाको समग्र कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी क्षेत्र तथा वित्तीय क्षेत्रमा २ करोड २३ लाख ९० हजार रकम विनियोजन गरिएको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र अर्थिक गतिविधिको प्रभावलाई देहाय बमोजिम गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- कृषिजन्य पार्दाथ तथा वस्तुको उत्पादन तथा उत्पादत्व अभिवृद्धि भएको छ ।
- कृषिमा बेमौसमी,आधुनिक बिऊ,बिजन तथा प्रविधि विस्तार भई कृषि उत्पादनमा विविधिकरण एवं व्यवसायीकरणको शुरुवात भएको छ ।
- पशु व्यवसायका लागि आवश्यक सेवा सुविधा तथा सचेनता अभिवृद्धि भई व्यवसायिक भावनाको विकास भएको छ ।
- साना सिचाई कार्यक्रमबाट खेतियोग्य जमीनमा सिचाई सुविधा उपलब्ध भएको छ ।
- युवा स्वरोजगार कार्यक्रमबाट विदेशबाट फर्किएका युवाहरु कृषितर्फ आर्कषित भएका छन ।
- कृषक पाठशालाको माध्यमबाट अर्गानीक एवं जैविक खेति प्रविधिको विकास भएको छ ।
- गा.पा.भित्रका धार्मीक एवं पर्यटकिय क्षेत्रहरुको पहिचान एवं पुर्वाधार निर्माण भएको छ ।
- होमस्टेहरु निर्माण भई पर्याटकिय सेवा सुविधा उपलब्धताको आधार तयार भएको छ ।

चुनौतिहरु :

- नागरिकहरुमा ब्यवसायिकताको भावनाको विकास गर्नु ।
- कृषिजन्य वस्तु तथा सेवामा आत्मनिर्भरता हासिल गरि रोजगारी सिर्जना गर्नु ।
- पर्यटकिय क्षेत्रहरुको पहिचान, प्रचार प्रसार, संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्नु ।

१.१.२ सामाजिक विकास :

यस गाँउपालिकाले शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाइ, संस्कृति प्रवर्द्धन, खेलकुद तथा मनोरञ्जन र लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व.को अन्त्य सम्ममा १ करोड ५७ लाख ६१ हजार रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र सामाजिक प्रभावलाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- ❖ ५ वटा विद्यालयहरुमा e-library स्थापना भई शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न मद्दत पुगेको छ ।
- ❖ विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनामा सुधार भई सरोकारवालाहरुको जबाफदेहिता बढेको छ ।
- ❖ आर्थिक रुपले विपन्न, महिला, बृद्ध तथा अशक्तहरुको स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढेको छ ।
- ❖ स्वच्छ खानेपानी सेवा उपलब्धताको विस्तारले आमनागरिकको जिवनशैलीमा सहजता आएको छ ।
- ❖ जिल्लाकै एकमात्र आदिवासी जनजातीमा सुचिकृत ब्याँसी जाती तथा अन्य जात जातीहरुमा संस्कृतिक जागरुकता बढेको छ ।
- ❖ महिला सचेतना अभिवृद्धि भई महिलाहरुमा सामाजिक सचेतना अभिवृद्धि भएको छ ।

चुनौतीहरु :

- सामुदायिक विद्यालयहरुको संरचनात्मक पक्षमा सुधार गरि शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु ।
- स्वास्थ्य सेवामा नागरिकहरुको पहुँच बढाउनु ।
- सामाजमा ब्याप्त कुरिति एवं विसंगति हटाई जातिय तथा लैंगिक समता कायम गर्नु ।

१.१.३ पूर्वाधार विकास :

यस गाँउपालिकाले स्थानीय सडक, पुल, सिंचाइ, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा लघु तथा साना जलविद्युत, सञ्चार क्षेत्रको विकासलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को अन्त्य सम्ममा ४ करोड २७ लाख २५ हजार रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र पूर्वाधार विकासको अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- ❖ हिलोमुक्त गाँउपालिका निर्माण कार्यक्रम, पि.सि.सि.बाटोहरुको निर्माण तथा पुलपुलेसा निर्माण मार्फत स्थानीय जनताको जनजिवनमा सहजता आएको छ ।
- ❖ खर छाप्रो मुक्त अभियानबाट गरिव, असहाय तथा अशक्तहरुलाई आधारभुत आवास सेवाको उपलब्धता भएको छ ।
- ❖ सौर्य, लघुजलविद्युत तथा विद्युतिय लाइन विस्तारद्वारा विद्युतीय सेवामा विस्तार भएको छ ।

- ❖ रिबुधार र दामदाकोटमा NTC संचार टावर निमाणकार्य शुरु भई र कैचुला को संचार टावरको क्षमता अभिवृद्धि गरी गाउँपालिकावासीले संचार सेवाको उपयोग गर्ने वातावरणको सिर्जना भएको छ ।
- ❖ धौलाकोट देखि सुन्सेराको माडगाउ सम्म सडक संजाल जोड्ने सडकको डिपिआर तयार भएको छ ।
- ❖ रिठिड गाड लघु जल विद्युत क्षतिग्रस्त आयोजना नेपाल विद्युत प्राधिकरण लाई हस्तान्तरण गरेर संचालन तथा विस्तार गर्न प्रकृया अगाडी बढाईएको छ ।
- ❖ फतडगाड र रिडिडगाडको जल विद्युत को संभाव्यता अध्ययन भएको छ ।
- ❖ दार्चुला तिकर सडक संजालमा चुनौतिमै रहेको विष्फोटक पदार्थको अभाव लाई मध्य नजर गरी तिकर सडकलाई निरन्तरता दिइ द्रुत गतीमा निर्माण कार्य अगाडी बढाउन सम्बन्धीत निकाय सरकारी गैर सरकारी संस्थाहरु संघ समन्वय गरी तिकर सडक लाई ब्याँस गाउँपालिकामा विस्तार गर्न १० टन जिलेटीन उपलब्ध गराईएको छ ।

चुनौतीहरु :

- ब्याँस गाउँपालिका सडक यातायातको पहुँच बाहिर रहेको र भारतको बाटो हुँदै तुईन तरेर यातायात गर्नु पर्ने भएकोले यस गाउँपालिकालाई सडक सञ्जालमा जोडनु ।
- विद्युतीय सेवाको विस्तार गर्न सौर्य, लघु जलविद्युत तथा विद्युतिय लाइन विस्तार एवं जडान गर्नु ।
- भौगोलिक कठिनाई, छरिएर रहेको बस्ती लगायतका कारणले पूर्वाधार निर्माणमा उच्च लागत हुनु ।

१.१.४ वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

यस गाउँपालिकाले वन, जलाधार संरक्षण, वातारण संरक्षण, ढल व्यवस्थापन जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को अन्त्य सम्ममा ५६ लाख २० हजार रकम विनियोजन गरेको थियो । यसबाट यस गा.पा.का समग्र वातावरण संरक्षण एवं विपद् व्यवस्थापनको अवस्थालाई देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- गा.पा.को क्षेत्र भित्र वृक्षारोपणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएका छन् ।
- विपद् कालिन समयमा राहत तथा उद्धार सामग्रीहरुको उपलब्धता भएको छ ।
- विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरिएको छ ।

चुनौतीहरु :

- समग्र बन जंगलको व्यवस्थापनको सम्बन्धमा अपि नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयसंग समन्वय र सहकार्य गर्नु ।
- जलवायु परिवर्तनका प्रतिकुल असरहरुबाट प्राकृतिक स्रोत साधन एवं जीवजन्तुको संरक्षण गर्नु ।

१.१.५ संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :

यस गाउँपालिकाले सुचना प्रविधिको विकास, पञ्जिकरण ब्यवस्थान, स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख ब्यवस्थापन, सुशासन प्रवर्द्धनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि चालु आ.व. को अन्त्य सम्ममा १ करोड ४३ लाख ६८ हजार रकम विनियोजन गरेको थियो ।

चालु आ.व.का उपलब्धिहरु :

- गाउँपालिका तथा वडा तह सम्म सूचना प्रविधिमा पहुँच बढेको छ ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा योजना तथा कार्यक्रमहरुको समिक्षा गर्न सार्वजनिक सुनवाइ गर्ने परिपाटिको विकास भएको छ ।

चुनौतीहरु :

- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा जनप्रतिधि एवं कर्मचारीहरुलाई जवाफदेही बनाउनु ।
- नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेको अन्तरिम दरबन्दी संरचना बमोजिमका जनशक्तिको प्राप्ति एवं उपयोग गर्नु ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,
अब म आगामी आ.व. २०७५/०७६ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

खण्ड २- अगामी आ.व. २०७५/०७६ को नीति तथा कार्यक्रम

२.१.१ सोच :

गाउँपालिकाबासीहरुमा स्थानीय सरकारको प्रत्यक्ष अनुभूति गराई “न्यायपूर्ण, समतामूलक, समृद्ध एवं सुशासनयुक्त गाउँपालिका” निर्माण गर्ने ।

२.१.२ लक्ष्य :

सार्वजनिक सेवा प्रवाह एवं विकास निर्माणलाई चुस्त, मितव्ययी, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाई सामाजमा व्याप्त गरिवि, असाक्षरता, असमानता एवं सामाजिक विकृति विसंगतिहरु हटाई सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरुको जीवन स्तरमा सुधार ल्याई आर्थिक सामाजिक रुपान्तरण गर्ने ।

२.१.३, उद्देश्य :

- गाउँपालिकाबासीका जीवनयापनका न्युनतम आधारभुत आवश्यकताहरु शीघ्र परिपूर्ति गर्दै चरम गरिवी, विपन्नता र पछ्यौटेपनको अन्त्य गर्ने ।
- कृषि, प्रयर्टन, जलस्रोत, बनजंगल, जडिबुटी एवं भौतिक पूर्वाधारको विकास र विस्तार गरि गाउँपालिकालाई आर्थिक समृद्धि तर्फ उन्मुख गराउनु ।
- उर्जा, सडक, सुचना तथा सञ्चार र ग्रामीण-शहरी तथा त्रिदेशीय आवद्धता विकासका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- आधारभुत शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको विकास गरि मानव विकास सूचकाङ्कमा सुधार गर्ने ।
- सार्वजनिक सेवाका क्षेत्रहरुमा पहुँच, उपयोग र गुणस्तर अभिवृद्धी गरि सुशासन कायम गर्ने ।

२.२ वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका नीति तथा आधार

- नेपालको संविधानले प्रत्याभुत गरेका मौलिकहकहरु, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिहरु ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

- संघीय, प्रादेशिक नीति कार्यक्रम तथा बजेट २०७५
- स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जन)
- नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरु तथा संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरु
- दिगो विकास लक्ष्यले निर्धारण गरेका प्रमुख क्षेत्रहरु
- स्थानीय स्रोत साधन, ब्याँसपालिकाका जनताहरुका अपेक्षा, आवश्यकता, माँग र सुझावहरु

२.२.१ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरु :

- (क) **आर्थिक क्षेत्र** : आर्थिक क्षेत्रको कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा माथि उल्लेखित समग्र नीति तथा आधारहरुको साथ साथै, गरिबी निवारणमा योगदान पुर्याउने, छिटो प्रतिफल दिने, उत्पादन मुलक रोजगारी बृद्धी गर्ने, स्थानीय स्रोत र सीपमा आधारित कार्यक्रमहरु छनौट गर्ने नीति र आधार लिइएको छ ।
- (ख) **सामाजिक क्षेत्र** : सामाजिक क्षेत्रको कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा जनताहरुको प्रत्येक सेवा सुविधामा पहुँच बढाउने, समावेशीविकास, सशक्तीकरण, सास्कृतिक र भाषिक विकासलाई आधारको रुपमा लिइएको छ ।
- (ग) **पूर्वाधार क्षेत्र** : दिगो विकासको अवधारणा, आय आर्जनमा टेवा पुऱ्याउने, जनसहभागिता हुने, गत विगतका अधुरा योजनाहरु, गाँउपालिका स्तरीय महत्वका कार्यक्रमहरुका आधारमा पूर्वाधार क्षेत्रका कार्यक्रमहरु छनौट गर्ने नीति लिइएको छ ।
- (घ) **वातावरण तथा विपदव्यवस्थापन क्षेत्र** : दिगो विकास र वातावरण संरक्षण गर्ने, प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण गर्ने, विपद् ग्रस्त नागरिकहरुलाई उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउने, विपद् व्यवस्थापनमा टेवा पुऱ्याउने आधारमा कार्यक्रम छनौट गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।
- (ङ) **संस्थागत विकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र** : जनमुखी प्रशासन, प्रशासनिक क्षमता अभिवृद्धी, प्रशासनिक भौतिक संरचना निर्माण, पारदर्शीता, जवाफदेहिता, कानूनको पालनामा टेवा पुऱ्याउने आधारमा कार्यक्रम छनौटको नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

२.३ आगामी वर्षको निति बजेट तथा कार्यक्रम:

२.३.१. आर्थिक नीति

- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका कृषियोग्य क्षेत्रहरुलाई पकेट क्षेत्रको रुपमा विकास गर्ने ।
- ❖ कृषि पेशालाई मर्यादित र ब्यवसायिक बनाउने ।

- ❖ कृषि तथा पशु को क्षेत्रमा विमा कार्यक्रम लागू गर्ने ।
- ❖ किसानहरुलाई कृषि औजार मल बिउ तथा उपकरण खरिदमा अनुदान उपलब्ध गराउने ।
- ❖ पर्यटकिय क्षेत्रहरुको पहिचान, प्रचार प्रसार, संरक्षण एवं प्रबर्द्धन गर्ने ।
- ❖ पर्यटकिय मार्गहरुको पहिचान गर्ने ।
- ❖ युवाहरुमा स्वरोजगारका अवसर सृजना गर्ने ।
- ❖ वित्तिय सूचना प्रणाली सबल एवं सक्षम बनाउने ।
- ❖ स्थानीय सीप, स्रोत एवं प्रविधिमा आधारित उद्योगलाई प्रश्रय दिने ।
- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका बस्तु तथा सेवाको पहिचान गरि प्रबर्द्धन गर्ने ।
- ❖ सहकारी क्षेत्रको विकास र प्रबर्द्धन गर्ने ।

२.३.२.आर्थिक क्षेत्र तर्फको बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७५।०७६ मा यस गाँउपालिकाले आर्थिक विकास लाई उच्च प्राथमिकतामा राखि कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी क्षेत्र तथा वित्तिय क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट.१ करोड ९० लाख ४० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकरण गरिएको छ ।

- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका कृषियोग्य क्षेत्रहरुलाई .लाई पकेट क्षेत्रको रुपमा घोषित गरि आलु, राजमा, ओखर,सुन्तोला र स्याउ खेतिको विकास गर्न ब्यास कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ❖ किसानहरुलाई कृषि औजार उपकरण , कोल्ड स्टोर तथा साना सिंचाई प्रविधि पाइप, नहर पोखरी, डीप सिंचाई, स्प्रिंकल आदी उपकरण उपलब्ध गराउन अनुदान दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ❖ प्राकृतिक विपत्ति तथा अन्य घटनाबाट हुने क्षतिबाट कृषकहरुलाई कृषिजन्य बस्तु तथा पशुहरुको क्षतिपूर्ति न्युन गर्न **कृषि तथा पशुविमा कार्यक्रम** लागू गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ सरकारी, निजि तथा सहकारीको साभेदारीमा लघु उद्यम स्थापना गरि रोजगारीका अवसरहरु सृजना गरिने छ ।
- ❖ किसानहरुलाई मल, बिउ, औषधि लगायतका सुविधा एकै स्थलबाट उपलब्ध गराउन एग्रोभेट पसल संचालन गरिने छन ।
- ❖ “हाम्रो गाँउपालिका रमणिय गाउँपालिका” भन्ने नाराका साथ पर्यटन प्रबर्द्धन गर्न आगामी वर्ष **भिजिट ब्याँस २०१९** अभियान सञ्चालन गरिने छ । यसका लागि रु २५ लाख बजेट विनियोजित गरिएको छ ।

- ❖ आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई यस गा.पा.का पर्यटकिय क्षेत्रहरुमा आर्कषित गर्न गोतु तातोपानी देखि ब्रमदह-सिद्धटोपी हुदै रानीकोट्टा, मल्ला दुम्लीड देखि शिवताल, तिडर देखि तिडकर गुफासम्म र छाडुरुको ज्याक्ति देखि कौवा हुदै कालापानी सम्म पर्यटकिय पदमार्ग निर्माण गरिने छ । यसका लागि रु २६ लाख बजेट विनियोजित गरिएको छ ।
- ❖ पर्यटकिय सम्भाव्यता भएका क्षेत्रहरुको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रचार प्रसार गर्न डोकुमेन्ट्री तयार गर्ने तथा डिजिटल मेपिङको कार्यलाई अगाडि बढाइने छ । पर्यटकीय सेवा सुविधा विस्तार गर्न Home stay हरु निर्माण गरिने छन् ।
- ❖ ब्यास गा.पा.को वडा नं ५ मा अवस्थित तिग्रम भोलुङ्गे पुलमा ब्यास गाउपालिकाको प्रवेशद्वार निर्माण गर्न पहल गरिने छ ।
- ❖ हाम्रा युवा हाम्रा सम्पत्ति हुन भन्ने नाराका साथ यस गा.पा.का बेरोजगार युवाहरुलाई सिप विकास तथा तालिमको माध्यमबाट स्वरोजगारका अवसर सृजना गर्न अध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरिने छ । बैदेशिक रोजागारबाट फर्केका युवाहरुलाई बैदेशिक रोजागारीको सिलसिलामा आर्जन गरेका ज्ञान, सिप तथा दक्षता उपयोग गर्न कृषिमा आधारित उद्योग स्थापना गर्न विशेष जोड दिइने छ । यसका लागि रु ५५ लाख बजेट विनियोजित गरिएको छ ।
- ❖ जन जनको खाता बैकसंग हाम्रो नाता भन्ने नाराका साथ बैकमा खाता खोल्न प्रोत्साहन गरि वित्तिय सूचना प्रणाली ब्यवस्थित बनाइने छ ।
- ❖ तुलनात्मक लाभ र प्रतिष्पर्धात्मक क्षमता भएका स्थानीय प्रविधि,सिप,स्रोत साधनमा आधारित उद्योगलाई प्रश्रय दिइने छ ।
- ❖ सहकारी क्षेत्रको विकास र प्रबर्द्धन गर्न जनचेतनामुलक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिने छन ।

२.३.३ सामाजिक विकास:

सामाजिक बिकास नीति

- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने ।
- विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार निर्माण एवं संरचनात्मक सुधार गर्ने ।
- विद्यार्थी संख्या, भौगोलीक अवस्था लगायत को आधारमा विद्यालयहरुको ब्यवस्थापन गर्ने ।
- सीपयुक्त एवं ब्यवसायीक शिक्षा प्रणाली अबलम्बन गर्ने ।
- गा.पा.स्तरिय विद्यालयहरुको शैक्षिक क्रियाकलापहरुमा एकरूपता कायम गर्ने ।
- गा.पा. भित्रका स्वास्थ्य चौकिहरुको स्तरोउन्नति एवं सुधारलागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।

- गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभुति गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुका लागि आवश्यक उपकरण व्यवस्था गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको पहुच अभिवृद्धि गर्ने ।
- सांस्कृतिक प्रबर्द्धन गर्न छिमेकि मुलुकका स्थानीय सरकारहरुसंग आवश्यक साभेदारी गर्ने ।
- समावेशी विकासको अवधारणा अनुरुप दलित, महिला, आदिवासी जनजाती लगायतको उत्थान गर्ने ।
- सामाजिक विकृति एवं विसंगतिको रुपमा रहेका छाउपडि, छुवाछुत लगायतका प्रथाको उन्मुलन गर्ने ।
- विभिन्न जात जातिका भाषा, भेषभुषा रहनसहन तथा संस्कृतिको संरक्षण गर्ने ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्न प्रबद्धनात्मक क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।

२.३.४ सामाजिक विकास तर्फको बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७५।०७६ मा यस गाँउपालिकाले सामाजिक विकास मार्फत मानव विकास सुचकांकमा अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्यका साथ शिक्षा, स्वास्थ्य खानेपानी लगायतका क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट १ करोड ५५ लाख २५ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकरण गरिएको छ ।

- सीमा नाकामा अवस्थित स्थानीय नागरिकहरुविच एक आपसमा सामाजिक सांस्कृतिक पक्षहरु आदान प्रदान गर्न छिमेकि मुलुकका स्थानीय सरकारहरुसंग आवश्यक साभेदारी गर्न **"we wish to unite our culture"** भन्ने नाराका साथ **त्रिदेशिय ब्यास सास्कृतिक महोत्सव** आयोजना गरिने छ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विगतको **शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम** लाई निरन्तरता दिइएको छ ।
- **जागरुक अभिभावक दक्ष शिक्षक सृजनशिल विद्यार्थी** अभियानलाई सफल बनाउन यस आ.व. भित्र गा.पा. भित्रका विद्युतिय सुविधा भएका विद्यालयहरुमा **E-attendance system** लागु गरि शिक्षकहरुलाई जवाफदेहि बनाइने छ ।
- ब्यास गाउपालिकामा स्थित सम्पूर्ण विद्यालयहरुको परिक्षा प्रणालीमा एकरुपता ल्याउन कक्षा १ देखि १० सम्मको एकिकृत प्रश्न पत्र निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाउनका साथै सम्पूर्ण विद्यालयहरुको **एकिकृत शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण** गरिने छ ।

- अपी नाम्पा क्याम्पस स्तरोन्नतीका लागि पहल गरिने छ ।
- यस गा.पा.को विद्यालयहरुमा गणित विषयको शिकाइ उपलब्धि अन्तन्त न्यून रहेकोमा सोका विभिन्न कारकहरु पहिचान गरि सुधारका लागि **सन्दर्भ सामग्री सहितको** सिकाईलाई लागू गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- गाउपालिकामा एक सिपमुलक तालिम दिने प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना गर्न पहल गरिने छ ।
- आधारभुत तहमा विद्यार्थी भर्ना दर लाई शत प्रतिशत पुरयाइने छ ।
- स्वास्थ्य चौकिहरुको स्तरोउन्नति एवं सुधारलागि आवश्यक पूर्वाधार निर्माण, उपकरण खरिद लगायतका कार्यलाई अगाडि बढाउन संघ, प्रदेश तथा गैरसरकारी क्षेत्रसंग समन्वय गरिने छ ।
- बृद्ध अशक्त एवं असाहायलाई मध्यनजर गरि **निशुल्क ब्यास स्वास्थ्य शिविर** संचालन गरिने छ ।
- आगामी आ.व.मा गाउपालिकाको केन्द्रको रुपमा रहेको सुनसेरामा १५ शैयाको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
- अधारभुत स्वास्थ्य सेवाको पहुच आम नागरिक सम्म पुरयाउन गत आ.व.मा गा.पा.द्वारा संचालित मुटु,मृगौला तथा क्यानसरका विरामी हरुलाई अनुदान दिने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- यस गा.पा.भित्रका स्वास्थ्य चौकिहरुमा निशुल्क रुपमा पाइने औषधिहरु प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध गराइने छ ।
- गाउपालिकालाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी गाउपालिकाको रुपमा अगाडी बढाउन संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- विकासको प्रतिफल सम्पूर्ण गाउपालिकाबासीहरुमा न्यायोचित ढंगले वितरण गर्ने लक्ष्यका साथ अपाङ्ग, दलित, महिला, आदिवासी जनजाती लगायतको उत्थानका लागि **लक्षित बर्ग कार्यक्रम संचालन** गरिने छ ।
- **बढाउ पाइला जागरुक महिला** नाराका साथ महिला सशक्तिकरणका लागि ब्यास महिला ससक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- सामाजमा ब्याप्त महिला हिंसा अन्त्य गर्न **उपाध्यक्षसंग महिला हातेमालो कार्यक्रम** संचालन गरिने छ ।
- नेपाल सरकारको बहुक्षेत्रिय पोषण योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यक्रमहरु तदारुपताका साथ अगाडी बढाइने छ ।
- दलित जातिमा रहेको परम्परागत शिल्पकलालाई थप उर्जासील बनाउन **दलित स्वरोजगारका कार्यक्रमहरु** संचालन गरिनेछन ।
- सामाजमा ब्याप्त जातिय छुवाछुत सम्बन्धी विभेद अन्त्य गर्न **जातिय भेदभाव मुक्त ब्यास अभियान** संचालन गरिने छ ।

- यस गा.पा.को वडा नं ५ को स्याकु पञ्चखलीमा पुरातत्विक महत्वको रूपमा रहेको महादुर्गा भवानीको ताउलो रहेको स्थानलाई संरक्षण गर्न स्याकु संग्रहालय र जिल्लाकै एक मात्र आदिवासी जनजातिको रूपमा सूचिकृत रहेको ब्यासी जातिको परम्परागत सांस्कृतिक धरोहरको संरक्षण गर्न ब्यास गा.पा.वडा नं. २ राप्लामा र संग्रालय स्थापना गर्न रु २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकास गर्न फिल्ड निर्माण गरिनुका साथै यस गा.पा.मा रहेका गैर सरकारी संस्था र युवा क्लबहरुको सक्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- खेलकुदका माध्यमद्वारा दार्चुला जिल्लामा रहेका स्थानीय तहहरु बिच अन्तर स्थानीय तह सम्बन्ध कायम गर्न पालिका स्तरीय अध्यक्ष भलिबल सिल्ड प्रतियोगिता गराइने छ ।

२.३.५ पूर्वाधार विकास

पूर्वाधार विकास नीति

- जनताको आधारभुत आवास सेवाको प्रत्याभुति गर्ने ।
- पालिका स्तरिय सडक सञ्जालको विस्तार गर्ने ।
- भवन निर्माण लाई ब्यवस्थित गर्न भवन निर्माण संहिता निर्माण गर्ने ।
- गोरेटो बाटो निर्माणमा तिर्बता दिने ।
- काठे पुललाई विस्थापन गर्ने ।
- खनिज पर्दाथको उत्खननका लागि अनवेक्षण गर्ने ।
- विद्युत उत्पादन तथा लाइन विस्तार गर्ने ।
- गुणस्तरिय सञ्चार सेवा सुनिश्चिता गर्ने ।

२.३.६ पूर्वाधार विकास क्षेत्र :

आ.व.२०७५।०७६ मा यस गाँउपालिकाले पूर्वाधार निर्माणलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि पूजि निर्माणको कार्यलाई तदारूपताका साथ अगाडि बढाउन क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट ५ करोड ९९ लाख ८० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकरण गरिएको छ ।

- तिंकर सडक सञ्जाललाई यथाशिघ्र गाँउपालिकासम्म जोड्न नेपाल सरकार तथा अन्य सरकोरवालाहरुसंग पहल गरिने छ ।
- गत आ.व.मा यस गा.पा.बाट संचालित खर छाप्रो मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।

- गाउँपालिका स्तरीय सडक निर्माण कार्यलाई द्रुतगतिमा अगाडी बढाउन यस आ.व.मा यस गाउँपालिकाको वडा नं. ६ हुती देखि सडक निर्माण कार्यको शुरुवात गरिने छ । यसका लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिका स्तरीय सडक निर्माण तथा महत्वपूर्ण पर्यटकिय स्थलहरु सम्मका ग्रामीण सडक पूर्वाधार समेतलाई उच्च प्राथमिकता दिई यस आ.व.मा **विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR)** तयार गरिनेछ ।
- पूर्वाधार विकासलाई तिब्रता दिन आवश्यक मेशीनरी औजार तथा उपकरणको खरिद गर्न रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- यस गा.पा.भित्र रहेका खानी तथा खनिज पर्दाथको सम्भावना भएका सम्भाव्य क्षेत्रहरु पहिचान गरि सोको अन्वेक्षणको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- महाकाली नदीको तटिय क्षेत्रका बासिन्दाहरुका निम्ती जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम गर्ने सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रहरु संग समन्वय एवं सहकार्य गरिने छ ।
- दोपाखे देखि तिंकर सम्मको गोरेटो बाटो निर्माण कार्यलाई तदारुपता साथ अगाडी बढाइने छ । यसका लागि रु २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- यस आ.व. भित्र गाउँपालिकाको भवन निर्माण कार्य सुचारु गर्ने गरि जग्गा प्राप्ति लगायतका प्रक्रिया यथाशिघ्र अगाडि बढाइने छ ।
- विद्युत उत्पादनको सम्भाव्य क्षमता भएका क्षेत्रहरु **फतङ्गाड र रिठिङ्गाड** खोलामा स्थानीय नागरिकको समेत शेयर सहभागितामा विद्युत उत्पादन तथा वितरणको प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ ।
- विद्युत प्रशारणलाई सहज बनाउन सब स्टेशन निर्माणका लागि सरोकालावाला निकाय संग पहल गरिने छ ।
- सञ्चार सेवालाई नियमित भरपर्दो एवं गुणस्तरीय बनाउन रिबुधार र दामादाकोटमा NTC को सञ्चार टावर निर्माण गरिनुका साथै कैचुलाको CDMA को सञ्चार टावरको स्तरोउन्नती गर्न सरोकार निकायसंग पहल गरिने छ ।
- यस गाउँपालिका अर्न्तगत निर्माण भएका खानेपानी योजनाहरुको दिगो संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि जलस्रोत समितिमा दर्ता भएका तथा नया दर्ता भइ आउने योजनाको संस्थागत विकासका लागि मर्मत संभार कोषको व्यवस्था मिलाई दिगो रुपमा योजना संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

२.३.७ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र :

वन वातावरण तथा विपद् ब्यावस्थापन नीति

- ❖ सामुदायीक वन व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाउने ।
- ❖ महत्वपूर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरुको संकलन, प्रशोधन र बजारीकरण गर्ने ।

- ❖ विपत्त उत्थान कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने ।
- ❖ जलवायु अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने ।
- ❖ विपत्तको उच्च जोखिममा रहेको वस्तीहरूको सीमाङ्कन गर्ने ।

२.३.८ वन वातावरण तथा विपद ब्यावस्थापन क्षेत्रका बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७५।०७६ मा यस गाँउपालिकाले वन, वातावरण तथा विपत ब्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखि यस क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट ६९ लाख २० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरूलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकरण गरिएको छ ।

- ❖ वन विनाश, कार्बन उत्सर्जन र जलवायु परिवर्तनको जोखिमलाई मध्य नजर गरी **ध्रुवामुक्त ब्याँस गाउपालिका निर्माण** गर्न सौर्य उर्जा, गोबरग्यास, ईन्धन ग्यास मध्ये कुनै एक प्रविधिको प्रयोग प्रत्येक घरधुरीले गर्ने गरि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ। यसका लागि रु २६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- ❖ वन ब्यस्थापनलाई वैज्ञानीक बनाउन बाँभो, पर्ति, नदी किनार र खस्केको जमीनमा वृक्षारोपण र वन विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ **ब्याँसको वन हाम्रो धन** भन्ने नाराका साथ सामुदायिक वनको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गरि वन क्षेत्रमा शुसासन कायम गरिने छ ।
- ❖ फलफुल तथा अन्य बोटबिरुवाका बोट सहजढंगले उपलब्ध गराउन **बहुउदेशिय नर्सरी** स्थापना गरिने छ ।
- ❖ प्राकृतिक स्रोत साधनको भण्डारणको रुपमा परिचित यस गाँउपालिको क्षेत्रमा पाइने महत्वपुर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरूको संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणका लागि विभिन्न निकायसंग सहकार्य र समन्वय गरी **औद्योगिक प्रबर्द्धन केन्द्र**को स्थापना गरिने छ ।
- ❖ विपतको उच्च जोखिममा रहेका वस्तीहरूको **Disaster Management Master Plan** तयार गरि आवश्यक ब्यवस्थापनका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिने छ ।
- ❖ प्राकृतिक प्रकोप तथा बिपतबाट हुने क्षतिको राहत तथा उद्धारको कार्यलाई टेवा पुर्याउने गरि **विपत ब्यवस्थापन कोष**को ब्यवस्था गरिएको छ । यसका लागि १५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
- ❖ प्राकृतिक विपत पूर्व, विपतको समय तथा विपत पश्चातका क्रियाकलापहरूलाई ब्यवस्थित गर्न विपतकालिन कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।
- ❖ आगलागी, भुकम्प, भ्नाडापखाला, महामारी, चट्याङ, एच.आई.भी. एड्स आदिको संभावना जोखिम र यसको न्युनिकरण गर्न **चेतना अभिवृद्धीका कार्यक्रम** सञ्चालन गरिनेछ ।

२.३.९ संस्थागत विकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र संस्थागत विकास, सेवा प्रभाव र सुशासन सम्बन्धि नीति

- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा गुणस्तरियता एवं पारदर्शिता कायम गर्ने ।
- विद्युतिय शासनको अवधारणा आत्मसाथ गर्ने ।
- आयोजनाहरुको सार्वजनिक लेखापरिक्षणको व्यवस्था गर्ने ।

२.३.१० संस्थागत विकास, सेवा प्रभाव र सुशासन क्षेत्र बजेट तथा कार्यक्रम

आ.व.२०७५।०७६ मा यस गाँउपालिकाले संस्थागत विकास, गुणस्तरिय सेवा प्रवाह एवं सुशासनको क्षेत्रमा संघ तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराएको शसर्त अनुदान तथा राजश्व बाँडफाड बाट प्राप्त हुने रकम बाहेक वित्तिय सामानीकरणबाट २० लाख ८० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा गरिने मुख्य क्रियाकलापहरुलाई देहाय बमोजिम हुने गरि प्राथमिकरण गरिएको छ ।

- गाउपालिका भित्रका समग्र सूचना व्यवस्थापन गर्न **Master plan** तयार गरिने छ । यसका लागि रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- Internet सेवा गाँउपालिका तथा वडा तहसम्म पुऱ्याउन **Internet Service Provider Company** तथा अन्य सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरुसंग पहल गरिने छ ।
- जनताको घरदैलोमा सार्वजनीक सेवा पुरयाउन प्रत्येक तीन-तीन महिनामा **घर घरमा सरकार अभियान** सञ्चालन गरि **ब्यास घुम्ती सेवा कार्यक्रम** संचालन गरिने छ ।
- जनताको जनगुनासो सहज माध्यमबाट सोभै अध्यक्षसम्म पुरयाउन टोल फि नम्बरको व्यवस्था गरि **हेलो ब्यास हामी ब्यासी** अभियान संचालन गरिने छ ।
- स्थानीय तहले तर्जुमा गर्नु पर्ने कानून निर्माण प्रक्रियालाई तदारुपताका साथ अगाडि बढाइने छ ।
- भष्ट्राचारजन्य गतिविधिहरुको संरक्षण र पक्षपोषण गर्ने संस्कृतिको अन्त्य गर्दै भष्ट्राचार गर्ने र गराउने दुवैलाई कानूनी दायरामा ल्याउनेछ ।
- जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीको आचार संहिता कार्यान्वयन गरि जवाफदेहि बनाइने छ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याउन यस गा.पा.का सम्पूर्ण सार्वजनिक निकायहरुमा नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिने छ ।

- गा.पा.मा समग्र गतिविधिहरूमा पारदर्शिता कायम गर्न चौमासिक रूपमा समीक्षा गोष्ठी र आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाबाट सञ्चालित कार्यक्रम तथा आयोजना र उपलब्ध हुने सेवा सुविधाका सम्बन्धमा प्रत्येक चौमासिकमा वडा स्तरमा जनतासंग **अध्यक्ष साक्षतकार कार्यक्रम** सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- स्थानीय सरकारको अधिकारको पूर्ण अभ्यास गर्न जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, उपभोक्ता समीति तथा अन्य सरोकारवालाको समेत क्षमता अभिवृद्धि गर्न **क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम** संचालन गरिने छ ।

२.३.११ अन्य कार्यक्रमहरू

- यस गा.पा.मा पेश हुन आएका सु आहारा एकिकृत पोषण कार्यक्रम, RVWRMP, CRDS, संकल्प दार्चुला नेपाल लगायतका संस्थाका कार्यक्रम तथा बजेट संचालन गर्न संबन्धित संस्थाहरूलाई अनुमति दिइने छ । यसको साथै भविष्यमा यस गा.पा.संग सहकार्य गरी कार्य गर्ने अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाका कार्यक्रमहरूलाई समेत प्राथमिकता दिइने छ ।
- आकस्मिक कोषको स्थापना गरी उक्त कोषमा रु ५लाख रकम जम्मा गरिने छ ।
- चालु आ.व.मा खडा गरिएको अध्यक्ष अक्षय कोषलाई निरन्तरता दिइने छ ।

३.० अपेक्षित उपलब्धि :

- दार्चुला तिकर सडकमार्गसंग गाँउपालिकाको सञ्जाल जोडिन गई जिल्ला सदरमुकाम सम्मको सडक यातायात सुरक्षित र सहज हुने छ ।
- पालिकास्तरीय सडकहरूको निर्माण कार्यका लागि विस्तृत आयोजना अध्ययन DPR तयार भई सडक सञ्जाल यस गा.पा.का पर्यटकिय क्षेत्र एवं वडा तह सम्म पुग्ने आधार तयार हुने छ ।
- विगत लामो समय देखि निर्माण हुन नसकेको ब्याँस गोरेटो बाटोको निर्माण कार्य सम्पन्न हुने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको संरचनागत पक्षमा सुधार आई शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार हुनुका साथै उपयुक्त शैक्षिक वातावरणको सिर्जना हुनेछ ।
- आधारभूत खानेपानीको सेवाको पहुँच प्रत्येक टोल-टोल तथा घर-घर सम्म पुग्नेछ
- कृषि क्षेत्र तरकारी खेती, फलफूल खेती, पशुपालन, जडीवुटी खेती लगायतमा उद्यमशीलता बढी स्वरोजगारीका अवसरहरू सिर्जना हुनेछन ।

- सवै वडाहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रत्याभूत हुनेछ । यसका साथै स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्रसूती केन्द्र स्थापना भई मातृ मृत्यु दर र शिशु मृत्युदर घट्ने छ ।
- बैंकको स्थापना भई गाउँपालिकावासीहरुको वित्तिय पहुँच बढनेछ ।

४.० अनुमानित आय र श्रोत ब्यवस्थापन

माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनको लागि आ.ब. २०७५/०७६ को अनुमानित आयको विवरण प्रस्तुत गर्न अनुमती चाहन्छु । यस ब्याँस गाउँपालिकाको आन्तरिक आयबाट १३ लाख ५० हजार, गत वर्षको मौज्जात बाट १ करोड ८५ लाख, संघिय सरकारको वित्तीय समानिकरण बाट ७ करोड ८५ लाख, ससर्त अनुदान बाट ९ करोड ७४ लाख, राजस्व बाडफाड बाट ५ करोड ४१ लाख ५५ हजार, प्रदेश सरकारको वित्तीय समानिकरण बाट ६५ लाख ४५ हजार, राजस्व बाडफाड बाट १५ लाख ६४ हजार गरी जम्मा २५ करोड ८० लाख १४ हजार आय को अनुमान गरेको छुं ।

अन्तमा, ब्याँस गाउँपालिकाको पहिचानको रुपमा रहेको जडीबुटीको प्रचुरता यहाँको धार्मिक, संस्कृतिक, धरोहरहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन, जल विद्युतहरुको प्रचुर सम्भावना खोलाको भरना, सडकको विस्तार, संचारको पहुच नेपाल विद्युत प्रसारण लाईन विस्तार तथा समग्र विकासको लागि त्रिदेशिय सिमा भएको हुनाले अन्तराष्ट्रिय चिन र भारत संग भगेनी सम्बन्ध गाँस्न विशेष पहल कदम अगाडी बढाइने छ । साथै यस ब्याँस गाउँपालिकाको नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण राजनितिक दलहरु, जनप्रतिनीधि, राष्ट्रसेवक, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था, नागरिक समाज, पत्रकार तथा ब्याँस गाउँपालिकाका आम नागरिकहरु प्रति आभार ब्यक्त गर्न चाहन्छु । यसका साथै यसको कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण क्षेत्र बाट सहयोग, सद्भाव एवं सहभागिताको लागि हार्दिक अपील गर्दछु ।

धन्यवाद !

दिलिप सिंह बुढाथोकी
अध्यक्ष
ब्याँस गाउँपालिका २०७५